

BoonBerichten

Mededelingen en berichten van het Louis Paul Boon Genootschap
Verschijnen naar hartenlust – Nummer 87, augustus 2015

Met het wegvallen van het tijdschrift *Boelvaar Poef*, waarvoor in de plaats de jaarlijkse uitgave van de *Boontjes* is gekomen, zullen wij in de *BoonBerichten* af en toe ook langere berichten en artikelen publiceren. Wij doen dat voor het eerst in dit *BoonBericht*, gewijd aan Paul Van den Abeele die op 17 december 2014 is overleden. Na een korte schets van zijn band met Aalst en het Louis Paul Boon Genootschap volgt een terugblik op de hulde die voor Paul werd georganiseerd op 8 maart jl en de tekst die zijn zoon Lieven daarbij uitsprak.

PAUL VAN DEN ABEELE (1929-2014)

Paul Van den Abeele (geboren in Aalst op 10 augustus 1929) was fotograaf en beeldend kunstenaar. Van 1947 tot 1994 was hij als fotojournalist verbonden aan de kranten van De Standaard-groep. Hij is vooral bekend om zijn portretten van schrijvers en kunstenaars. In 1987 kreeg hij de Staatsprijs ter bekroning van een kunstenaarsloopbaan. Met Louis Paul Boon maakte hij in 1965 het kunstboek *Olsjt*, een ode aan hun beider geboortestad. Hij maakte van Boon zoveel foto's, dat hij mettertijd als zijn 'huisfotograaf' werd beschouwd.

Wij herinneren deze pionier van de Vlaamse persfotografie vooral wegens de talrijke foto's die hij maakte van zijn vriend Louis Paul Boon, en die het Boon Genootschap deels uitgaf als ledenboekje in 2010 (*'De tijd stilzetten omheen Louis Paul Boon'*).

Paul Van den Abeele bij het Louis Paul Boon Genootschap in Aalst, zaterdag 18 september 2010.
(Foto: Erik van Veen)

HULDE AAN PAUL VAN DEN ABEELE

Zondag 8 maart 2015 werd in 't Gasthuys, Stedelijk Museum Aalst, een hulde gebracht aan Paul Van den Abeele door Roger H. Marijnissen, eredepartementshoofd van het Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium en lid van de Koninklijke Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten van België, Luc Devoldere, hoofdredacteur Ons Erfdeel, Filip Claus, fotograaf en Gaston Durnez, oud-redacteur van De Standaard.

De sprekers werden afgewisseld met gedichten die door Paul Van den Abeele werden geïllustreerd. Ze werden voorgelezen door Karel Nijs, producer bij Klara.

Lieven, de zoon van Paul Van den Abeele, sprak de onderstaande tekst.

IN MEMORIAM

Beste familie, Beste vrienden,

Het Museum Gasthuys, of het 'Aad Hospitaal' zoals het indertijd genoemd werd, was een van de geliefkoosde plekken in de stad waar ons vader tot voor kort - zelfs als hij niet meerzo goed te been was - regelmatig langskwam om te genieten van de bijzondere sfeer die hem terugbracht naar de tijd van Valerius de Sadeleer, Priester Daens en Louis Paul Boon. De laatste jaren was hij hier een graag geziene gast die altijd kon rekenen op de nodige aandacht en de sympathie van de conservator en het aanwezige museum personeel. Dat de huldiging van Paul Van den Abeele hier vandaag plaatsvindt geeft aan deze bijeenkomst een bijzondere luister.

Maar deze plek is ook belangrijk omdat ze in zijn leven en in zijn artistieke bestemming een belangrijke rol gespeeld heeft. Zoals u wellicht weet was zijn

familie afkomstig van het eiland Chipka, meer bepaald uit de Eilandstraat. Als kind is hij hier in de buurt omzeggens opgegroeid.

Later volgde hij avondles beeldhouwen aan de Stedelijke Academie die hier gehuisvest was, en in het begin van de jaren zestig was hij een van de voorvechters die van het Oud Hospitaal een soort cultuurcentrum avant-la-lettre wilden maken, met onder andere tentoonstellingen van zijn vrienden en belangrijkste leermeesters, de tekenaar-schilder Edgard Tytgat en de beeldhouwer Oscar Jespers. En het schijnt dat hij eigenhandig de muren van de kapel hiernaast geschilderd heeft.

Wat zijn leeftijd betreft is Roger Marijnissen ongetwijfeld een van zijn oudste vrienden. Naast zijn functie als departementshoofd restauratie aan het Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium te Brussel was hij ook kunstcriticus bij De Standaard, waar hij geroemd werd voor zijn scherpe pen, zijn kritische visie en zijn geestige humor. Eigenschappen die mijn vader zeer kon appreciëren. Evenals de vele kunstboeken die hij van tentoonstellingen meebracht en waaruit mijn vader reproducties maakte om zijn recensies te illustreren. Boeken die door mijn vader beschouwd werden als een cursus kunstgeschiedenis voor gevorderden. En de grote klassiekers die Roger later publiceerde over Bosch en Bruegel hebben in zijn uitgebreide bibliotheek uiteraard een ereplaats gekregen. Alhoewel de kunstboeken meestal ergens rondslingerden in huis waar hij ze met veel plezier samen met ons moeder en de kinderen doorbladerde en goedkeurend commentaar gaf.

Zoals Marijnissen hier de kunstwereld vertegenwoordigt zo staat Luc Devoldere voor de wereld van de literatuur, die mijn vader erg genegen was. Van bij de oprichting van Ons Erfdeel door Jozef Deleu, verschenen er in het tijdschrift talrijke van zijn foto's van schrijvers, dichters en andere literatoren. Een gewoonterecht dat door zijn opvolger Luc Devoldere met veel enthousiasme voor zowel het esthetische en documentaire, ondertussen ook 'historische' karakter van zijn foto's, werd overgenomen. Als tegenwicht voor de dagelijkse sleur van de journalistiek kregen zijn portretten in Ons Erfdeel, Septentrion en The Low Countries niet alleen een uitgelezen publiek, maar ook een langere levensduur.

Louis Paul Boon met een nog jonge Paul Van den Abeele. (Foto: archief Paul Van den Abeele)

Ondanks het feit dat Paul Van den Abeele de persfotografie beschouwde als een 'hondenstiel' heeft hij met zijn foto's vele jonge mensen geïnspireerd. Dit deed hij door zijn eigenzinnige kijk, zijn hoofdzakelijk op ervaring en intuïtie gebaseerde métier en vooral, door zijn artistieke en zijn menselijke benadering van het vak. De familie van Filip Claus behoorde van in het begin tot de intieme vriendenkring van de Van den Abeeles, zodat Filip reeds zeer vroeg bij 'nonkel Pol' het potentieel van het medium ontdekte, een potentieel dat hij op zijn eigen persoonlijke wijze en op een zeer consequente manier naar zijn eigen tijd heeft doorgetrokken. Vandaag vertegenwoordigt hij hier niet de fotografie maar de fotograaf, zijn visie en zijn persoonlijkheid.

Gaston Durnez schreef niet alleen de geschiedenis van De Standaard, hij is de geschiedenis van De Standaard. Als 16 jarige begon hij in 1945 op de Nieuwe Standaard en vanaf 1953 schreef hij voor De Standaard en Het Nieuwsblad, waardoor Paul en Gaston veertig jaar lang collega's geweest zijn. Samen publiceerden ze 'Vijfentwintig portretten van Vlaamse schrijvers', versloegen ze de blijde intrede van paus Johannes Paulus II in zijn geboorteland Polen en zaten ze bij Louis Paul Boon in de achterkeuken toen hij de Nobelprijs niet kreeg. Uit de uitgebreide bibliografie van deze dichter, schrijver en journalist citeren we graag de biografieën die hij schreef over twee andere collega's en vrienden van mijn vader, Maria Rosseels

en Louis De Lentdecker, evenals de monografieën van twee van zijn lievelingsschrijvers, Felix Timmermans en Gilbert Keith Chesterton.

Alhoewel Paul Van den Abeele hoofdzakelijk geassocieerd wordt met de beeldende kunsten, was hij ook een verwoed lezer van poëzie. Zoals Picasso vertoefde hij liever in het gezelschap van dichters dan van schilders. Dichters als - om er maar enkele te noemen - Bert Decorte, Hubert Van Herreweghe, Anton Van Wilderode en Paul Snoek. Omdat journalistiek niet alleen actie betekent maar soms ook lang wachten, zaten er in zijn fototas altijd een schetsboek en een dichtbundel.

Hier ontstonden de vele illustraties van zijn favoriete gedichten, waarvan sommige ook gepubliceerd werden. In 1964 verschenen zijn illustraties bij de gedichten van de priester-dichter Gery Helderberg. De teksten werden gedrukt in de Sint-Pieters en Paulusabdij te Dendermonde. Een jaar later publiceerde hij samen met Louis Paul Boon 'Olsjt', dat - we kunnen het ons vandaag de dag nog moeilijk voorstellen - eveneens gedrukt werd door dezelfde paters.

Bij de opening van het cultuurcentrum De Werf in 1988 maakte hij drie grote schilderijen van een muze die van haar sokkel stapt. Het werd het symbool van wat vandaag 'laagdrempeligheid' en 'cultuurparticipatie' genoemd wordt. Bij de etsen die naar hetzelfde motief werden uitgevoerd schreef Bert Decorte het gedicht 'De mens is maar een wandelaar'.

Tussen de sprekers door leest Karel Nijs fragmenten voor uit deze bundels. Karel is vooral gekend als de zoetgevooisde stem van Klara, maar zoals de andere sprekers is ook hij sinds jaar en dag een vriend van de familie.

*Lieven Van den Abeele
Aalst, 8 maart 2015*

Paul Van den Abeele (1929-2014), pionier van de Vlaamse fotojournalistiek

Luc Devoldere, hoofdredacteur van alle publicaties van Ons Erfdeel vzw, haalt herinneringen op aan de overleden fotograaf en beeldend kunstenaar Paul Van den Abeele (1929-2014).

<http://www.onserfdeel.be/nl/blogs/detail/paul-van-den-abeele-1929-2014-pionier-van-de-vlaamse-fotojournalistiek>

Huisfotograaf van Louis Paul Boon: "Hij was een anarchist met een geweldig gevoel voor humor"

Paul Van den Abeele in gesprek met Partij van de Arbeid van België over zijn vriendschap met Louis en zijn Jeanneke "Het stoorde hem soms wel dat zijn televisiewerk een grotere weerklank kreeg dan zijn schrijfwerk".

http://spoor.pvda.be/index.php?id=2480&tx_ttnews%5Btt_news%5D=29183&cHash=3c1c7ceb4ce5d2bfead52c08e3a987a

De BoonBerichten worden uitgebracht onder verantwoordelijkheid van het bestuur en met medewerking van Erna De Ridder

BoonBerichten

Bestuur:

Luckas Vander Taelen (voorzitter) Wim Dijkstra en Luc Geeroms (ondervoorzitters), André Dumont en John Jacobs, (secretarissen), Freddy Van Hollebeke (penningmeester), Erik van Veen (webmaster) en Gert Jan de Bruijn

Secretariaat België:

John Jacobs, Martelarenstraat 143, 1800 Peutie
02 2512291 – jgpjacobs@skynet.be

Secretariaat Nederland:

André Dumont, Groenestraat 114, 6531 HT Nijmegen
06 30014253 / 024 3565019 – mail@lpboon.net

Bankrekening België: BE36068200494781 tnv L.P.Boon
Genootschap, Oude Vismarkt 13, 9300 Aalst.

Bankrekening Nederland: NL53INGB0005685885 t.n.v.
L.P.Boon Genootschap, Nijmegen